

Orvosi szigorral írja a verseket

Kilencedik kötete jelent meg nemrég Nagy Attila orvos-költőnek. Az *Időzz el* címűt szerdán este forgathatták először az érdeklődők egy nem hagyományos könyvbemutatón. Nem is neveztek bemutatónak, inkább költői estnek, amelyből nem hiányzott a beszélgetés, s természetesen megszólaltak a versek is.

Nagy Attila költői estjén bizony igen sokan voltak, néhányan már széket sem kaptak. Orvosok, barátok, irodalom- és versszeretők ismerkedtek az *Időzz el* című kötetel, miközben Gálfalvi György az orvos-költőt faggatta. Megtudhattuk, hogy negyedik korában egy barátjával „koprodukcióban” írta első versét, amelyben a tanító nénitől való elválás fájdalmát faragták

rímbe. „Azóta is úgy tekintek a versekre, mint egy titkos naplóra” – jegyezte meg a szerző.

Gálfalvi György felelevenítette, milyenek ismerték meg a fiatal költő Nagy Attilát. Megtudhattuk, hogy sosem volt könyöklős típus, sosem erőszakolta magát szerkesztőségekre. Szerénysége, alázatossága részben Székely Jánostól, vagy ahogy mindannyian szólították „János úrtól” ered, részben pedig orvosi hivatásából. „Hála annak, hogy nem filológiát végeztem. Az orvosi szakmához szigor kell, és ez sokat segített nekem abban is, hogy megtaláljam a megfelelő for-

mát a verseimhez, majd önmagammat kezdjem írni” – fogalmazott Nagy Attila.

A beszélgetést nem nyújtották hosszúra, átadták a szót a verseknek, majd a hárfának is. Koszta Gabriella színművész Nagy Attila kilenc kötetéből válogatott verseket, s adta elő a vásárhelyi közönségnek, majd a költő felesége, Nagy Emese hárfán játszott.

Szász Cs. Emese

(szekelyhon.ro, 2013. április 25.)

Pál-Antal Sándor

Örmények Marosvásárhelyen

(1. rész)

Az alábbiakban az örmények Marosvásárhelyen való megjelenésére és 1848 előtti ottlétükre vonatkozó adatokat ismertetjük. E célból a marosvásárhelyi Nemzeti Levéltár-

ban őrzött városi levéltárban és a római katolikus egyházi anyakönyvekben végeztünk feltáró kutatást. A kapott adatok segítségével nyomon követhettük ennek az életerős,

rendkívül szívós közösségnek a város életébe való beilleszkedését, a magyar társadalom részévé válását.

Az örmények mint kereskedők tűntek fel Marosvásárhely közéletében. Az első velük kapcsolatos adatok a 17. századból valók. Ebben az időszakban főként a helyi országos vásárokon tűnnek fel mint vándorkereskedők. De a szórványos jelzések néhány, a városban élő örményről is tudósítanak. Az első, név szerint ismert személy Örmény (Eörmeni) Gergely, aki 1633-ban városi polgárjogot kap. Egy másik, Örmény (Eörmenj) János 1645-ben teszi le a város előljárói előtt a polgáresküet. A század végéig bizonyosan más örmény kereskedők, kézművesek is megjelentek a városban, akikről azonban adathiány miatt nincs tudomásunk.

A 18. század folyamán a szó szoros értelmében vett kereskedő kevés van a városban. Az évszázad első felében túlnyomó többségben a görög és macedo-román kalmárok és szatócsok folytatnak itt kereskedéssel kapcsolatos tevékenységet. Az örmények jelenléte a városban az 1740–50-es években válik érezhetővé. 1739-ben a minoriták boltjának működtetésére Kövér András pater superior Tódor Lukács örmény kereskedőt alkalmazza, amelyért 50 rénes forint taxát fizetnek a városnak. Az örmény ellen területileg fellépnek a görög kereskedők – Ternovai Görög András, Görög István, Görög József és Görög Márton –, és ráveszik a tanácsot az engedély visszavonására és a konkurensnek a városból való eltávolítására. Két év múlva a görög kompánia megegyezik a tanácsal az idegen konkurencia megfélemezése és helyzeti előnyük biztosítása érdekében. Az egyezség tartalmát a kompánia 1741. március 17-én egy tíz pontba foglalt, szerződés jellegű nyilatkozatban rögzíti, amely egy sor előjogot biztosít számukra más kereskedőkkel szemben.

1742 augusztusában, a városvezetésbe is bejutott képviselőik révén a görög kereskedők a tanáccsal erőszakkal távolíttatnak el egy Medgyesi Farkas nevű örmény kereskedőt, aki a jezsuita páterektől „a Szent György utca piatzi napnyugati szegeletén” házat vásárolt. A kitoloncolásért pedig hálaiból 800 magyar forintért megvásárolják annak házat és a városnak ajándékozzák. Nagylelkű adományuk fejében a bor kiárusításának bérletét is további két évre meghosszabbítatják. De az egyre erősödő örmény térhódítást nem tudják megállítani.

A helyi korlátok leküzdése érdekében a jómódú örmény kereskedők pártfogásért a központi hatóságokhoz folyamodnak, ahonnan támogatást is kapnak. Főkörmányszéki közbenlépés segítségével bekapcsolódhatnak a helyi kereskedelmi életbe, és annak egyre erősödő részeseivé válnak. Az első név szerint ismert, Marosvásárhelyen szabad kereskedési joggal rendelkező örmény az erzsébetvárosi Patrúbán (akkori írás szerint Patrúbán, vagy Patrúbány) Lukács. Ő 1755-ben kap a főkörmányszék által megerősített szabad kereskedési jogot a városban. Pár évvel később az erzsébetvárosi örmény kereskedőkompánia négy tagjával köt szerződést a város, az itteni tevékenységük lebonyolításának a biztosítása érdekében. Az 1760. október 11-i megállapodás értelmében Csíki Márton, Csíki István, Patrúbán Lukács és id. Görög Demeter számára, akik már 5-6 éve bizonyos taksa lefizetése mellett addig is kereskedtek a városban, szabályozzák tevékenységük folytatásának feltételeit. Kérésükre a sátoros helyeik mellé a város nem emel újabb sátrakat, hanem szabad teret hagy a sokadalmi vásárok számára. Az egyezség második pontjában a város megígéri, hogy: „Itten a városban mostan lévő kereskedőkön kívül más akármilyen nemű kereskedők, akik a fenn denominált (a megneve-